Tìm một quy trình hợp lý cho việc công nhận luật sư, cấp phép hành nghề luật sư khi sửa đổi Luật luật sư

Cập nhật: 26-12-2011 21:43:33

I. M?t s? quy trình công nh?n lu?t s?, c?p phép hành ngh? lu?t s? ? các n??c trên th? gi?i

Theo thông l? trên th? gi?i hi?n nay, m?t ng??i mu?n ???c hành ngh? lu?t s? ph?i qua hai b??c : ???c công nh?n là lu?t s? và ???c c?p phép hành ngh? lu?t s? . Ph? bi?n hi?n nay có b?n mô hình sau ?ây ?? th?c hi?n hai b??c ?ó:

1.Tòa án t?i cao công nh?n lu?t s? – Hi?p h?i lu?t s? c?p phép hành ngh? (Xingapor, H?ng Kông, Anh…).

2. Hi?p h?i lu?t s? công nh?n lu?t s? – Tòa án t?i cao c?p phép hành ngh? (m?t s? Bang c?a M?…).

3. Hi?p h?i lu?t s? v?a công nh?n lu?t s? v?a c?p phép hành ngh? :

- Hàn Qu?c : ng??i có ?? tiêu chu?n ??ng ký v?i Liên ?oàn lu?t s? thì ???c công nh?n là lu?t s? và ???c phép hành ngh? lu?t s?. B? tr??ng B? T? pháp có quy?n yêu c?u Liên ?oàn lu?t s? h?y b? vi?c ??ng ký n?u th?y ng??i ?ó không ?? tiêu chu?n.

- Thái Lan : ?y ban ?i?u hành c?a Hi?p h?i luât s? Thái Lan công nh?n và c?p phép hành ngh? lu?t s?. Trong thành ph?n c?a ?y ban có ??i di?n B? T? pháp.

4. H?i ??ng công nh?n lu?t s? g?m có m?t s? th?m phán, ??i di?n B? T? pháp, m?t s? lu?t s? (New South Wales) công nh?n là lu?t s? ; ho?c H?i ??ng thi g?m có th?m phán, lu?t s?, giáo s? lu?t (Pháp) ch?ng nh?n kh? n?ng hành ngh? lu?t s? – Hi?p h?i lu?t s? c?p phép hành ngh? (b?ng hình th?c H?i ??ng lu?t s? Bang c?p ch?ng ch? hành ngh?, ho?c ??ng ký vào danh bi?u lu?t s? c?a ?oàn lu?t s?).

II. Quy trình công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s? ? Vi?t Nam hi?n nay

Theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? 2006 thì m?t ng??i ?? tiêu chu?n (theo quy ??nh t?i ?i?u 10) mu?n ???c công nh?n là lu?t s? và ???c phép hành ngh? lu?t s? ph?i qua các b??c sau ?ây:

- ???c B? T? pháp c?p Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?;

- ??ng ký gia nh?p ?oàn lu?t s? và ???c Liên ?oàn lu?t s? Vi?t Nam (L?LS) c?p Th? lu?t s?;

- T? ch?c hành ngh? lu?t s? và lu?t s? hành ngh? v?i t? cách cá nhân ??ng ký ho?t ??ng t?i S? T? pháp t?nh,thành ph? tr?c thu?c trung ??ng.

Có th? ??a ra m?t s? nh?n xét v? quy trình này nh? sau :

1.Theo quy trình này thì không có s? phân chia hai b??c công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s?. Vi?c ???c công nh?n là lu?t s? và ???c phép hành ngh? lu?t s? x?y ra cùng m?t th?i ?i?m khi ???c L?LS c?p Th? lu?t

s?. Quy trình này d?n ??n m?t h? qu? là ch? có lu?t s? hành ngh? t? do , mà không có lu?t s? làm vi?c trong các môi tr??ng khác nh? trong các trung tâm tr? giúp pháp lý c?a nhà n??c, trong các c? quan nhà n??c (lu?t s? công-publish lawyer) ho?c trong các trung tâm t? v?n pháp lu?t c?a t? ch?c xã h?i, ???c tuy?n tr?c ti?p vào làm vi?c cho các doanh nghi?p … nh? ? m?t s? n??c khác. Quy trình này làm thu h?p ph?m vi ho?t ??ng c?a lu?t s? ??ng th?i làm h?n ch? s? l??ng lu?t s?. Trong th?c t? hi?n nay, có nhi?u ng??i ?ã ???c B? T? pháp c?p Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?, nh?ng không gia nh?p ?oàn lu?t s? và không ???c c?p Th? lu?t s? vì lý do ???c tuy?n vào c? quan nhà n??c ho?c vì lý do khác mà không mu?n ho?c không th? hành ngh? lu?t s? t? do ???c.Nh?ng ng??i này tuy ?ã ?? trình ??,kh? n?ng hành ngh? lu?t s? nh?ng l?i ch?a ???c mang danh lu?t s? và ch?a ???c làm vi?c v?i t? cách là lu?t s?, trong khi các trung tâm tr? giúp pháp lý c?a nhà n??c, các c? quan nhà n??c, các t? ch?c khác ?ang r?t c?n có lu?t s? c?a mình.

2. Ý ngh?a c?a “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?” không rõ ràng và có ?i?m ch?a h?p lý, c? th? là:

- V? hình th?c, tên g?i “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? “ là ch?a chính xác, b?i vì xét v? ng? ngh?a thì ng??i ???c

c?p ch?ng ch? này ph?i ???c phép hành ngh? lu?t s?; tuy nhiên theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì Ch?ng ch?–

hành ngh? lu?t s? ch? là m?t trong nh?ng ?i?u ki?n ?? ???c phép hành ngh? lu?t s?; khi ?ã có Ch?ng ch? hành

ngh? lu?t s? còn ph?i gia nh?p ?oàn lu?t s? và ???c Liên ?oàn lu?t s? c?p Th? lu?t s? thì m?i ???c phép hành

ngh? lu?t s?. ? m?t s? n??c “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?” (practising certificate) ???c c?p cho m?t ng??i sau

khi ng??i ?ó ?ã ???c công nh?n là lu?t s? và có ý ngh?a là m?t gi?y phép hành ngh?.

- V? m?t n?i dung, theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì ng??i mu?n ???c c?p Ch?ng ch? hành ngh? ph?i có các

?i?u ki?n sau ?ây : có ph?m ch?t ??o ??c t?t; có b?ng c? nhân lu?t; ?ã ???c ?ào t?o ngh? lu?t s?; ?ã qua t?p s?

hành ngh? lu?t s?; có s?c kh?e. Trong các ?i?u ki?n này, n?u lo?i tr? ?i?u ki?n v? ??o ??c và s?c kh?e , thì

nh?ng ?i?u ki?n còn l?i chính là nh?ng ?i?u ki?n ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? ?? ???c công nh?n là lu?t

s? theo quy ??nh ph? bi?n hi?n nay trên th? gi?i. Nh? v?y trong nh?ng ?i?u ki?n ?? ???c c?p Ch?ng ch? hành

ngh? lu?t s? có nh?ng ?i?u ki?n ?? ???c công nh?n là lu?t s? và c? m?t s? ?i?u ki?n ?? ???c c?p phép hành

ngh? lu?t s?. Trong khi ?ó, theo quy ??nh c?a Lu?t lu?t s? thì Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? v?a không ph?i là

gi?y t? công nh?n là lu?t s? và c?ng không ph?i là gi?y phép hành ngh? lu?t s?. ?ây là ?i?m r?t không h?p lý.M?t

khác,theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì ngay tr??c khi ???c c?p Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?, ng??i ?? ngh?– c?p ch?ng ch? còn ph?i ???c B? T? pháp c?p “Gi?y ch?ng nh?n ki?m tra k?t qu? t?p s? hành ngh? lu?t s?”. Xét v? n?i dung ki?m tra và th?i ?i?m ki?m tra thì ?ây chính là k? thi ?ánh giá v? kh? n?ng hành ngh? lu?t s? ?? công nh?n là lu?t s? theo quy ??nh c?a m?t s? n??c.

Vì v?y nên cân nh?c vi?c nh?p “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?” và “Gi?y ch?ng nh?n ki?m tra k?t qu? t?p s? hành ngh? lu?t s?” thành m?t lo?i gi?y t? ch?ng nh?n ?? kh? n?ng hành ngh? lu?t s? (ho?c công nh?n là lu?t s?).

3. Theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? hi?n hành thì có th? hi?u Th? lu?t s? do L?LS c?p v?a có ý ngh?a công nh?n lu?t s? v?a là gi?y phép hành ngh? lu?t s?,b?i vì ch? khi m?t ng??i ?ã ???c c?p Th? lu?t s? thì ng??i ?ó m?i ???c mang danh lu?t s? và ???c hành ngh? lu?t s?; trong ho?t ??ng hành ngh? lu?t s? ch? c?n xu?t trình Th? lu?t s? là ??, mà không ph?i xu?t trình Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?.?i?u l? L?LSVN l?i quy ??nh Th? lu?t s? “là gi?y ch?ng nh?n t? cách thành viên c?a ?LS và thành viên c?a L?LS”. Nh? v?y, Th? lu?t s? v?a làm ch?c n?ng là th?

h?i viên,v?a có ý ngh?a là gi?y t? công nh?n lu?t s? và cho phép hành ngh? lu?t s?.? ?ây có ?i?m ch?a h?p lý là– m?c dù Th? lu?t s? có ý ngh?a quan tr?ng nh? v?y nh?ng vi?c c?p Th? lu?t s? l?i ph? thu?c hoàn toàn vào Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? do B? T? pháp c?p;b?i vì theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì m?t ng??i mu?n gia nh?p ?oàn lu?t s? ?? ???c c?p Th? lu?t s? ch? c?n có Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? mà không c?n ?i?u ki?n nào khác.

III. M?t s? ph??ng án cho quy trình công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s?

C?n c? vào k?t qu? phân tích quy trình công nh?n, c?p phép hành ngh? lu?t s? theo quy ??nh c?a pháp lu?t n??c ta hi?n nay k?t h?p v?i tham kh?o kinh nghi?m c?a các n??c trên th? gi?i, có th? ??a ra m?t s? ph??ng án ?? l?a ch?n khi s?a ??i,b? sung Lu?t Lu?t s?.Nh?ng ph??ng án này ???c xây d?ng d?a trên quan ?i?m phân rõ hai n?i dung công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s?.

1. Ph??ng án m?t : Nhà n??c công nh?n lu?t s? – L?LS c?p phép hành ngh? lu?t s?

Theo ph??ng án này, B? T? pháp t? ch?c k? thi ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? cho nh?ng ng??i ?ã qua th?i gian t?p s? hành ngh? lu?t s? (lu?t s? t?p s?) và nh?ng ng??i ???c mi?n t?p s? (?? ngh? b? sung quy ??nh nh?ng ng??i thu?c di?n ???c mi?n t?p s? hành ngh? lu?t s? n?u mu?n tr? thành lu?t s? c?ng ph?i tham gia k? thi này); thành ph?n H?i ??ng thi g?m có ??i di?n B? T? pháp,th?m phán, lu?t s?. Nh?ng ng??i ?? k? thi này ???c B? T? pháp c?p Ch?ng ch? lu?t s?. Ch?ng ch? lu?t s? ???c coi là gi?y t? công nh?n là lu?t s?.

Sau khi ???c c?p Ch?ng ch? lu?t s?, các lu?t s? có th? ???c tuy?n vao làm vi?c t?i các Trung tâm tr? giúp pháp lý,c? quan nhà n??c, các c? quan, t? ch?c khác theo biên ch? ho?c h?p ??ng lao ??ng;ho?c l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do.

Nh?ng ng??i l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do ph?i gia nh?p m?t ?oàn lu?t s? ?? ???c L?LS c?p Th? lu?t s?.Th? lu?t s? ???c coi là gi?y phép hành ngh? lu?t s? (hành ngh? t? do).

T? ch?c hành ngh? lu?t s? ??ng ký ho?t ??ng theo lu?t doanh nghi?p.

Ph??ng án này có ?i?m thu?n l?i là không ph?i s?a ??i nhi?u Lu?t Lu?t s? hi?n hành; b?i vì ch? c?n nh?p “Gi?y ch?ng nh?n k?t qu? t?p s? hành ngh? lu?t s?” v?i “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?” ?? có Ch?ng ch? lu?t s? c?ng v?n do B? T? pháp c?p, nh?ng mang ý ngh?a là gi?y công nh?n lu?t s?.

2. Ph??ng án hai : L?LS công nh?n lu?t s? – Nhà n??c c?p phép hành ngh? lu?t s?

Theo ph??ng án này,L?LS t? ch?c k? thi ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? cho nh?ng ng??i ?ã qua th?i gian t?p s? hành ngh? lu?t s? (lu?t s? t?p s?)và nh?ng ng??i ???c mi?m t?p s? hành ngh? .Thành ph?n H?i ??ng thi g?m có ??i di?n L?LS,??i di?n B? T? pháp,th?m phán,lu?t s?.Nh?ng ng??i ?? k? thi này ???c L?LS c?p Ch?ng ch? lu?t s?.

C?ng nh? ? ph??ng án m?t,các lu?t s? có th? ???c tuy?n vào làm vi?c cho các c? quan,t? ch?c nhà n??c ho?c xã

h?i;ho?c l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do.

Nh?ng ng??i l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do ph?i gia nh?p m?t ?oàn lu?t s? và ph?i ???c c? quan qu?n lý nhà n??c c?p gi?y phép hành ngh? lu?t s?.

Theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì hi?n nay, lu?t s? mu?n ???c hành ngh? ph?i ???c c? quan qu?n lý nhà n??c v? hành ngh? lu?t s? c?p 03 loai gi?y t? sau ?ây:

-Gi?y ch?ng nh?n ki?m tra k?t qu? t?p s? hành ngh? lu?t s? (do B? T? pháp c?p);

-Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? (do B? T? pháp c?p);

-Gi?y ??ng ký ho?t ??ng (do S? T? pháp c?p cho T? ch?c hành ngh? lu?t s? ho?c cho lu?t s? hành ngh? v?i t? cách cá nhân);

Ý ngh?a c?a Gi?y ch?ng nh?n ki?m tra k?t qu? t?p s? hành ngh? lu?t s? và Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? ?ã ???c phân tích ? trên. Còn l?i Gi?y ??ng ký ho?t ??ng, xét v? n?i dung và th? t?c ??ng ký thì có th? coi ?ây là m?t lo?i gi?y phép hành ngh? c?p cho các lu?t s? (thông qua t? ch?c hành ngh? ho?c cho cá nhân lu?t s? hành ngh? v?i t? cách cá nhân).

Do ?ó, theo ph??ng án này có th? gi? l?i th? t?c ??ng ký ho?t ??ng t?i S? T? pháp và coi ?ây là vi?c c?p phép hành ngh? c?a c? quan qu?n lý nhà n??c.

Ho?c, c?ng theo ph??ng án này,có th? giao cho B? T? pháp c?p Gi?y phép hanhg ngh? cho các lu?t s?; còn vi?c ??ng ký ho?t ??ng c?a các t? ch?c hành ngh? lu?t s? s? ???c th?c hi?n theo Lu?t Doanh nghi?p (b? hình th?c lu?t s? hành ngh? v?i t? cách cá nhân).

Ph??ng án này có nh?ng ?i?m thu?n sau ?ây :

Th? nh?t, vi?c giao cho T? ch?c xã h?i-ngh? nghi?p c?a luât s? (L?LS) ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? ?? công nh?n lu?t s? là th?a ?áng; b?i vì T? ch?c xã h?i-ngh? nghi?p c?a lu?t s? (các ?LS và L?LS) tr?c tiêp qu?n lý, th??ng xuyên theo dõi, giám sát, h??ng d?n ng??i t?p s? hành ngh? (lu?t s? t?p s?-?? ngh? l?y l?i quy ch? “lu?t s? t?p s? c?a Pháp l?nh lu?t s? 2001), nên có th? ?ánh giá chính xác v? trình ?? chuyên môn, ph?m ch?t ??o ??c, ??c bi?t là ??o ??c ngh? nghi?p c?a các lu?t s? t?p s?. ?i?u này góp ph?n b?o ??m t?t h?n ch?t l??ng c?a ??i ng? lu?t s? ???c công nh?n, ??ng th?i nâng cao vai trò, trách nhi?m c?a t? ch?c xã h?i-ngh? nghi?p c?a lu?t s? trong vi?c qu?n lý ??i ng? lu?t s?.

Th? hai, n?u trong ph??ng án này th?c hi?n coi vi?c ??ng ký ho?t ??ng cho t? ch?c hành ngh? và lu?t s? hành ngh? v?i t? cách cá nhân c?a S? T? pháp hi?n nay là vi?c c?p phép hành ngh?, thì s? gi?m b?t ???c m?t công ?o?n trong quy trình công nh?n và c?p phép hành ngh? lu?t s?; ??ng th?i t?o ?i?u ki?n ?? B? T? pháp t?p trung vào qu?n lý v? mô.

3. Ph??ng án ba : H?i ??ng Công nh?n lu?t s? (g?m có ??i di?n B? T? pháp Tòa án T?i cao và L?LS) công nh?n– lu?t s? – L?LS c?p phép hành ngh? lu?t s?.

H?i ??ng Công nh?n lu?t s? là H?i ??ng c?p qu?c gia,??c l?p,có con d?u riêng,do Th? t??ng ho?c có th? do B? tr??ng B? T? pháp quy?t ??nh thành l?p.H?i ??ng Công nh?n lu?t s? t? ch?c k? thi cho nh?ng ng??i ?ã qua th?i gian t?p s? hành ngh? lu?t s? (lu?t s? t?p s?) và nh?ng ng?? ???c mi?n t?p s?.Nh?ng ng??i ??t yêu c?u c?a k? thi s? ???c H?i ??ng c?p Ch?ng ch? lu?t s? (công nh?n là lu?t s?).

C?ng nh? ? ph??ng án 1 và 2, nh?ng ng??i ???c H?i ??ng công nh?n lu?t s? c?p Ch?ng ch? lu?t s? thì ???c mang danh là lu?t s? và có th? ???c tuy?n vào làm vi?c cho c? quan, t? ch?c có nhu c?u, ho?c l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do.

Nh?ng lu?t s? mu?n hành ngh? t? do ph?i gia nh?p m?t ?oàn lu?t s? và ???c L?LS c?p Th? lu?t s?. Th? lu?t s? do L?LS c?p ???c coi là gi?y phép hành ngh? lu?t s?.

Ph??ng án này có nh?ng ?i?m thu?n sau ?ây :

Th? nh?t, vi?c giao cho H?i ??ng công nh?n lu?t s? t? ch?c thi công nh?n lu?t s? s? khách quan h?n, ??ng th?i góp ph?n nâng cao ý ngh?a c?a vi?c công nh?n lu?t s? và v? th? c?a lu?t s?;

Th? hai, vi?c gi? l?i th?m quy?n c?p Th? lu?t s? c?a L?LS và coi ?ó là gi?y phép hành ngh? s? giúp không ph?i s?a ??i Lu?t Lu?t s? hi?n hành v? quy ??nh này.

Lu?t s? Nguy?n V?n Th?o

Phó Ch? t?ch th??ng tr?c Liên ?oàn Lu?t s? Vi?t Nam

Nguồn: http://liendoanluatsu.org.vn